

Status på to klimaindsatser i Grøn2030: #9: Diagnostik #10: Fødevarer

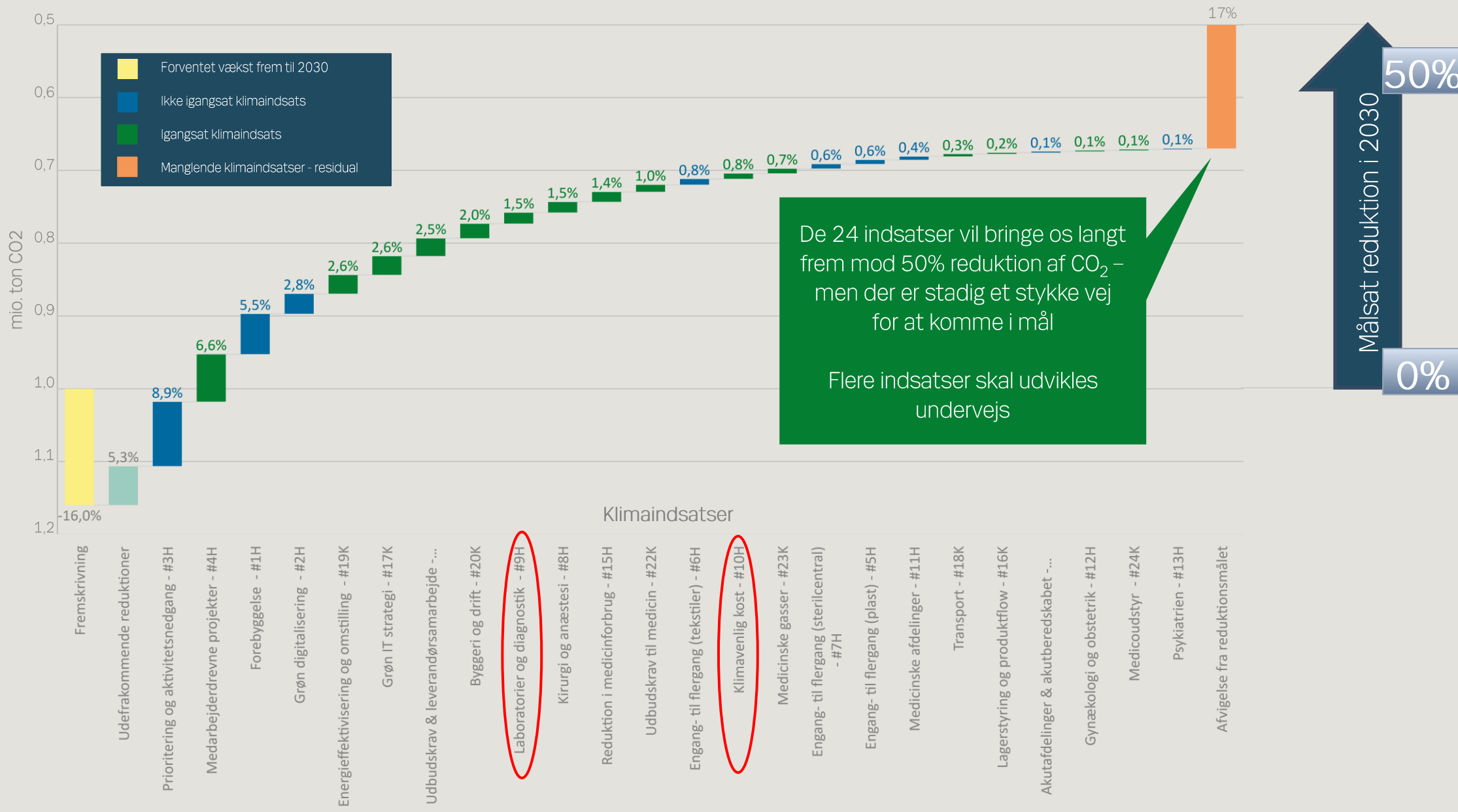
Oplæg på mødet i miljø- og klimaudvalget den 20. november 2024

Lone Otte, programleder for Grøn2030

Region Hovedstadens ROADMAP

Estimeret CO₂-effekt ved klimaindsatser

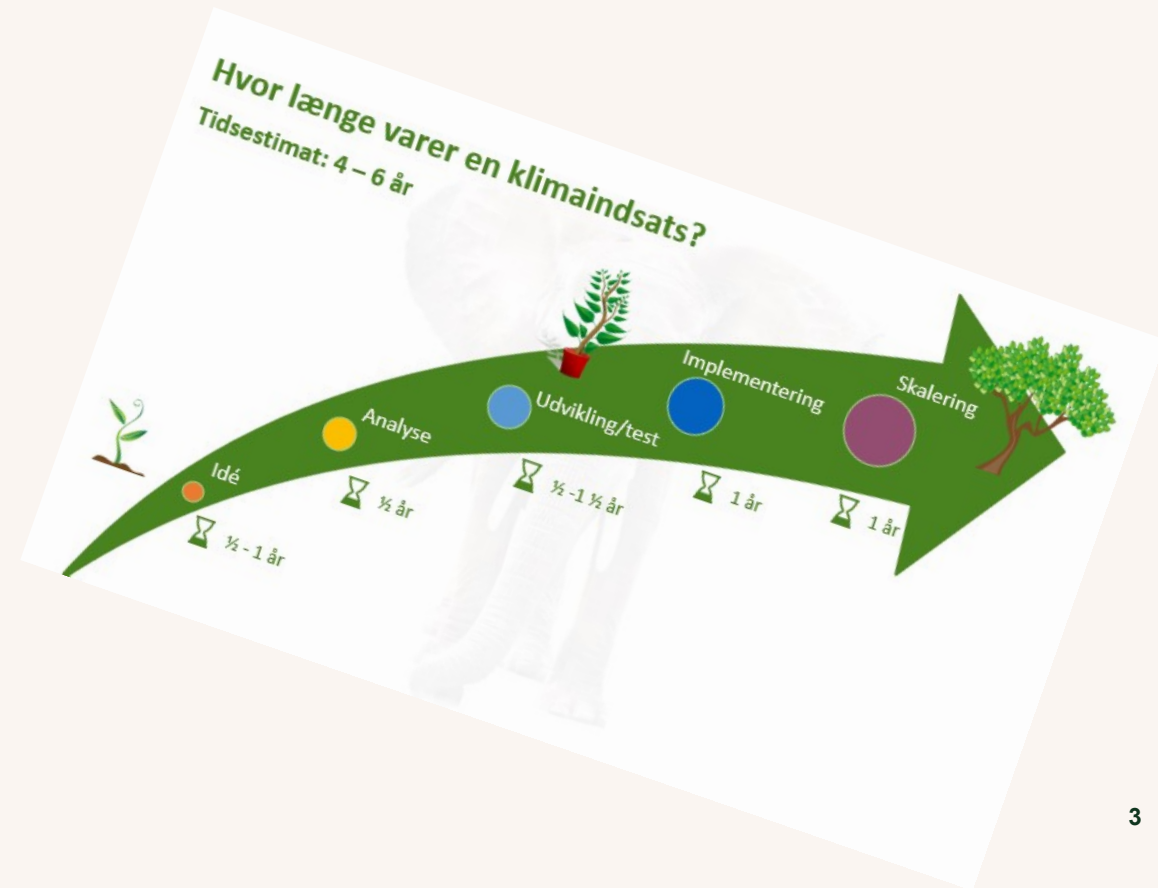

Væsentlig forskel på tiltag

VS.

Klimaindsatserne

3 handlingsspor

1

Indkøb

2

Økologisk
økonomi og
adfærd

3

Energi, transport
og bygninger

De 10 lead-områder

Region Nordjylland

- Digitalisering og virtuelle behandlingsforløb

Region Midtjylland

- Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr
- Reduktion af CO₂-udledninger og affaldsmængder fra operationsområdet ud fra et systemperspektiv

Region Syddanmark

- Bæredygtige lægemidler
- Bæredygtige fødevareindkøb og måltider

Region Sjælland

- Mere og bedre affaldssortering

Region Hovedstaden

- Laboratorier og diagnostik
- Bæredygtigt byggeri

Amgros

- Medicin – grønne kriterier
- Høreapparater

#H9 Grønnere Laboratorier & Diagnostik

- En klimaindsats i Region Hovedstaden og Lead i den fællesregionale strategi for grønne hospitaler i Danske Regioner

Randi Brinkmann

Vicedirektør / Centerdirektør

&

Kathrine Overgaard Foss Jensen

Bæredygtighedskonsulent og tovholder

Diagnostisk Center
Rigshospitalet

2022

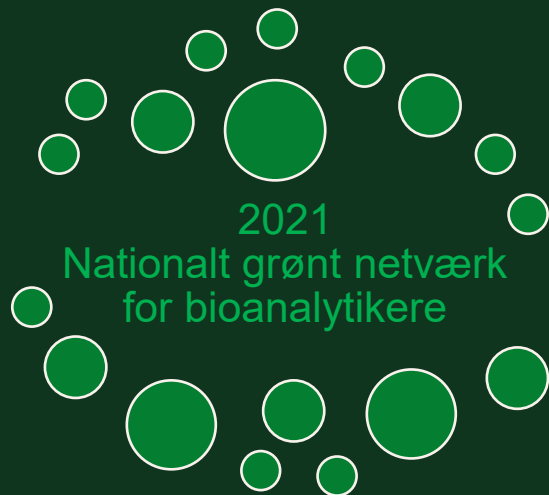
Grønnere Laboratorier & Diagnostik
Diagnostisk Center, Rigshospitalet

2024

Grønnere Laboratorier & Diagnostik
Lead I Danske Regioners
strategi for grønne hospitaler

2023

Frontløber i Region H's Grøn2030
Hospitalsdreven klimaindsats
med makkerhospitalerne
Herlev-Gentofte og Amager-Hvidovre

Grønnere Laboratorier & Diagnostik

- Gennem (*Dia*) kundskab (*Gnosis*)
Enten be- eller afkræfte en sygdoms art ved hjælp af kliniske fund samt analyser og undersøgelser.
- Screening
- Monitorering/kontrol af sygdom eller behandling.
- En del af alle patientforløb

Mikrobiologi, patologi, biokemi, immunologi, genetik, CT- skanning, røntgen, genomisk medicin, radiokemi mm.

Grøn 2030 #H9

Diagnostisk Center (DIA) Rigshospitalet
Projektejer: Centervicedirektør Lene Ørnstrup

Styregruppe #H9

Vicedirektør Lars Buhl (RH)
Centervicedirektør Lene Ørnstrup (RH)
Chefkonsulent Heike Penzien (HGH)
Chefbioanalytiker Lisbeth Mortensen (AHH)
Chefbioanalytiker Mai-Britt Naumann (HGH)
Chefbioanalytiker Ida Robsøe (RH)

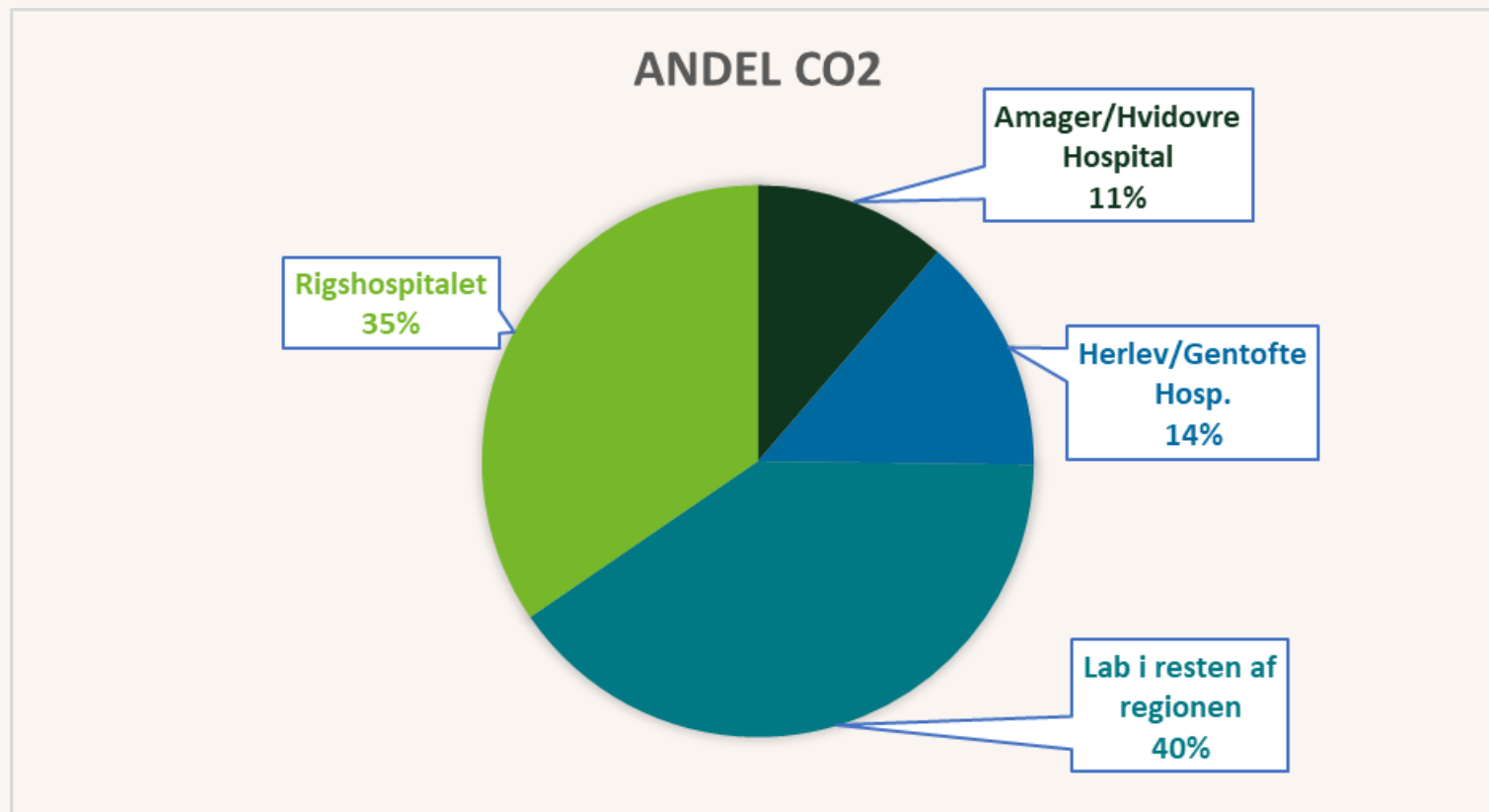
Tovholdere Betina Frydenlund Nielsen og
Kathrine O. Foss Jensen (RH)

Styregruppe Rigshospitalet
Chefbioanalytikere og Chefradiograf
DIA

29 Grønne Ambassadører
i diagnostiske afdelinger

Styregruppe
Herlev-Gentofte Hospital

Styregruppe
Amager-Hvidovre Hospital

Klimaaftrykket fra
indkøb af
laboratorieudstyr og –
varer anslås at være
**54.000 tons CO2 i
Region Hovedstaden
2023**

Udarbejdet af det Grønne Team, Center for Økonomi (med forbehold).

Indhold #H9

Overdiagnostik (f.eks. Vælg Klogt)
Kapacitetsudnyttelse af udstyr
Reduktion af opfølgende diagnostik og kontrol

Procedurer
Spild og lagerstyring
Patientforløb
Produkter
Forskning og evidens

Transport og emballage
Affald
Energi

Aktiviteter #H9

- Videndeling i vores lead-rolle i hele landet
- Datamodel til identifikation af rekvisitionsmønstre på blodprøver (Efterår 2024)
- Grøn Certificering af laboratorier – Leaf (2024-)
- Mindske spild af produkter pga. holdbarheder eller forpakkingsstørrelser (2024-2025)
- Lagerstyring (2024-2025)
- Affaldssortering og kortlægning af kemikalier
- Uddannelse, innovation og forskning

1 BRUG MINDRE
Reducér forbruget
i klinikken

2 BRUG LÆNGERE
Fra engangs- til
flergangsprodukter

3 BRUG GRØNNERE
Overgå til miljøvenlige
varianter

Gennemgang af det kliniske risikoaffald kan betyde en reduktion af forbruget af beholdere.

Besparelse

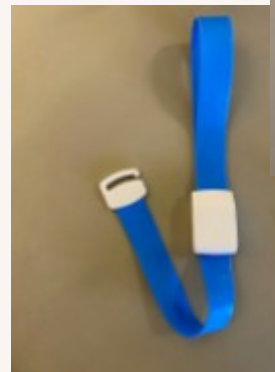

Ca. 5 kg CO₂e
pr. beholder

Overgang fra engangs- til flergangsstaser (i test)

- 1 BRUG MINDRE**
Reducér forbruget i klinikken
- 2 BRUG LÆNGERE**
Fra engangs- til flergangsprodukter
- 3 BRUG GRØNNERE**
Overgå til miljøvenlige varianter

Besparelse

Op til 98 %
Reduktion i CO₂

Op imod 80%
Reduktion i affald

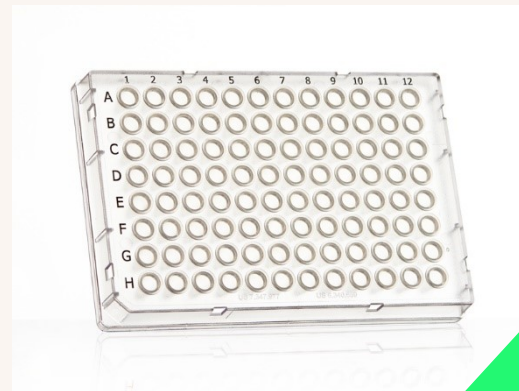

økonomisk
besparelse

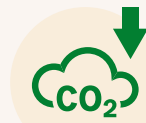

Potentiale ved udskiftning af typen af 96-brønde plader til PCR analyser

- 1 BRUG MINDRE**
Reducér forbruget
i klinikken
- 2 BRUG LÆNGERE**
Fra engangs- til
flergangsprodukter
- 3 BRUG GRØNNERE**
Overgå til miljøvenlige
varianter

Besparelse

68%
Reduktion i CO₂

8%
Reduktion i affald

Klimakrisen er en sundhedskrise!

#10H

Klimavenlige fødevarer i
køkkener og kantiner

HER ER VI I DAG

CO₂ fra fødevarer er reduceret med 33% fra 2019 til i dag

2020 mål: Reducere CO₂ med 25 % pr. kg fødevare inden 2025

Aktuelt: Reduceret 24 % pr. kg = 33 % i absolutte tal

CO₂ fra råvareindkøb er faldet bl.a. grundet fokus på grønne proteiner og mindre forbrug af oksekød

Mål #10H

At reducere CO2 med 35 % på fødevareforbruget ud over allerede opnåede reduktion

Grønne køkkener

1

BRUG MINDRE

- Minimer animalske proteiner
- Minimer madspild
- Minimer emballageforbrug
- Kostkoncepter der rammer målgrupper

Madspild 17%↓

Emballage 38%↓

2

BRUG LÆNGERE

- Bruge hele dyret/råvaren
- Væk fra standardiserede fødevarer

3

BRUG MILJØVENLIGT

Økologi, dyrevelfærd, biodiversitet, grundvand, hav, jord.

Økologi 74%

#10-INDSATSFORSLAG

- ★ CO2-standarder
- ★ Plantedrik som alternativ
- ★ Grønne møder og events

- ★ Reduktion af patientspild
- ★ Holdbarhed og opbevaring
- ★ Optimal råvareudnyttelse
- ★ Mindre saftspild
- ★ Håndtering af overskudsmad

- ★ Bæredygtige netværk
- ★ Grøn kompetenceudvikling
- ★ Svanemærkning
- ★ Grønne udbud
- ★ Grønne krav til eksterne leverandører

Prioriterede CO2 indsatser – første rul

Madproduktion som følger standarder for hvor meget CO2 et måltid maksimalt må udlede

Differentierede standarder for:

- **Hverdagskost:** inkl. personalemad og normal patientmad. CO₂-standard baseret på Fødevarestyrelsens officielle kostråd.
- **Næringstæt kost:** inkl. ernæringstruede patienter. CO₂-standard baseret på bl.a. den regionale ernæringskomité's anbefalinger.

Standarderne omsættes til menuplanlægning.

Særlig indsats på kantine, mødeforplejning og events som har stort reduktionspotentiale

- Arbejdsgruppe med repræsentanter fra alle kantiner samt mødeforplejning mødes primo 2025.
- Arbejder med at udfase animalske produkter.

Fortsat stort fokus på madspild fra produktionen og herudover madspild fra patientmaden

- Madspildsmåliger på flere matrikler viser, at patientmadspildet kan være helt op til 75%.
- BFH og HGH har netop afsluttet et EU-madspildsprojekt kaldet DEFAME. Erfaringer herfra skaleres til de andre hospitaler.

Sådan har vi organiseret os i #10H

HGH er frontløber og ALLE hospitaler er makkere

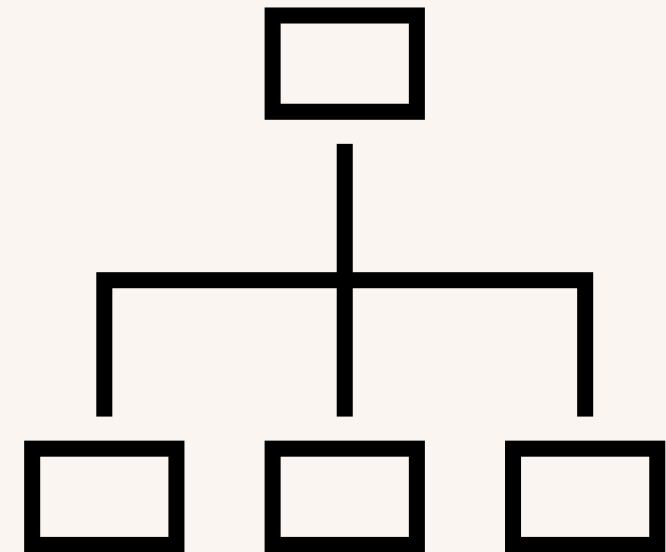
Styregruppe: Alle Facility Management chefer + Marianne Lange (projektejer)

Projektgruppe: Alle køkkenchefer + Bæredygtighedssekretariat

Bæredygtighedssekretariat: Data og fødevareprofessionelle

Arbejdsgrupper: Organiseres snarest

Nationalt: En del Region Syds lead-projekt

Udfordringer

- CO2 data
- Indkøbsrestriktioner
- Vi er mange aktører
- Region Øst
- National dagsorden

TAK – spørsmål?